

Csengélei Kronika

XVI. évfolyam 11. szám

2008. június 1.

Csorvási mazsorettek a falunapon

Falunapi riportunk a 151. oldalon kezdődik!

(fotó: Molnár Mihály)

Anyák napi ünnepség

Május 1-gyel kapcsolatos munkarend változás miatt már a hét közepén, szerdán megrendezte az általános iskola a hagyományos anyák napi ünnepséget. A rendezvényre szép számmal eljöttek az anyukák, és sok nagymamát is lehetett látni.

A rendezvényt Heim Géza iskolaigazgató köszöntője nyitotta meg:

"Kedves édesanyák, kedves nagymamák! Nem csak a tavasz, de az év egyik legszebb ünnepe is az anyák napja. Ezen a napon, május első vasárnapján, minden gyermek és felnőtt az édesanyját köszönti. Ez a nap csak az övék, őket ünnepeljük, nekik mondunk köszönetet mindazért azért a sok szeretetért, fáradozásért, segítségért és gondoskodásért, melyet egész évben nyújtanak nekünk, gyermekeinknek. Az édesanya minden ember szívében –legyen az gyermek vagy felnőtt – különleges helyet foglal el. Egészen kicsi gyerekként hozzá futottunk, ha sérelem ért, érte kiáltunk, ha félünk, belé kapaszkodunk, ha elesünk, őt hívjuk, ha rosszat álmodunk, és az ő ölében húzódunk meg, ha megnyugvást keresünk. Aztán elkezdünk felcseperedni. Iskolások leszünk. Minden reggel édesanyánk indít útnak, ő készíti el a tízórait, minden reggel tiszta ruhát ad ránk. Amikor hazaérünk, megkérdezi, milyen volt a nap az iskolában, kivel barátkoztunk, ki bántott, milyen öröm vagy bánat ért. Akár mellettünk van, akár távol tőlünk, folyamatos aggodás az élete. Minden percben félt és óv, dicsér és megszid, ha kell, támogat, vagy eltilt. De bármit is tesz, szeretetből teszi, és azért, nem akarja, hogy fájdalom vagy csalódás érjen bennünket. Amikor kisgyerek voltam, nem értettem, miért van az, hogy amit a legjobban szeretnék, épp azt nem engedi meg. Haragudtam, mérges voltam. Ma már tudom, hogy sokszor butaságot akartam csinálni. Azt hiszem, mindennap hálát kell adni édesanyánknak, mert talán a legtöbbet neki köszönhetjük. Bár ez a nap kevés ahhoz, hogy egész éves fáradoalmát megköszönjük neki, de ez a nap legalább legyen olyan, hogy érezze szeretetünket. És bár vannak napok az évben,

Heim Gézánét volt tanítványai köszöntötték

*Az iskola tanulói egy közös dallal zárták az ünnepséget
(fotók: Molnár Mihály)*

amikor nem sikerül jónak lennünk, amikor bánatot okozunk neki, de ezt a napot neki adjuk. Végül egy kedves verssel zárom a megemlékezést, Osvát Erzsébet versével:

*Velem voltál örömben,
Velem voltál bajban.
Velem voltál, ha sírtam,
Velem, ha kacagtam.
Meséltél, és meséltél igazat, szépet,
Kívántam, hogy a meséd sose érjen véget.
Mit adtam én cserébe?
Te azt sose kérted.
De talán a két szemem elárulta néked."*

Az ünnepi műsort az alsó tagozatos iskolások kezdték. A fiatalok felváltva mondták el a köszöntőket, verseket. Közben fuvolán adták elő a "Kis lak áll a nagy Duna mentében" kezdetű dalt, majd együtt el is énekelték. Műsorukat egy anyákat köszöntő dallal zárták. Az előadást Lantosné Horváth Irén tanította be, aki kezdőként is szép munkát végzett.

A második blokk elején egy kis meglepetés következett. Heim Gézané pedagógus ugyanis nyugdíjba készül, és utolsóként rendezte meg a felső tagozatosok műsorát. Ebből az alakomból három régi tanítványa – akik már kilenc éve végeztek az iskolában – köszöntötte Márti nénit, vagy ahogy mondták, második anyukájukat. Lantos István tanár egy nagy csokor virágot adott át az ünnepeltnek.

A felsősök felváltva adtak elő örökzöld, anyákról szóló dalokat, köszöntőket és verseket. Jó volt látni sok fiatalnál, hogy a produkciójába beleélte magát, nem leckeszerűen mondta fel a betanult szöveget. Néha egy-egy mosoly is látszott az arcokon.

A több mint egy órás megemlékezést az általános iskola összes tanulója álló kórus előadása zárta. A "Szeretem az anyukám" című dallal köszöntötték a megjelent anyukákat. Végül mindenki egy-egy szál virággal sietett az ünnepeltjéhez.

Molnár Mihály

A népiskolai oktatás kezdetei Csengelén

Azt már régóta tudjuk, hogy az első csengelei (későbbi nevén: belsőcsengelei) iskolában 1890. október 1-jén kezdődött meg az oktatás. De hogy előtte mi történt, az eddig nemigen volt ismert.

Az 1852-es első bérföldek kiosztását követően egyre több gazdálkodó saját tanyát építtetett a területén, hiszen sokan nem a környező településekről, hanem jóval messzebből jöttek ide. A hőskorszakot Kutasi (Brunner) Ödön tanító 1927-ben írt, kéziratban megmaradt iskolatörténetéből vett idézet jól szemlélteti: *"Valahol a csengelei erdő aljában, az aszott fűvű sívóhomok vidékén a juhász kiterített szűrén valami vándordiak hasal a kis magyar csemetével. Betűvetésre oktatja. Nehéz munka, de csak török. Nagy darab földön akad egy-egy tanyacsoport. Még kevesen laknak künt a tanyások. Iskolaépítésre senki sem gondolt, nem is lehetett."*

A tanyák benépesítése azonban rohamos léptekkel haladt. 1869-ben már 1192-en laktak Csengelén, és öt évvel később már 70 iskolakötelest számoltak össze. Azonban iskola a közelben sehol sem volt. A szegedi tanyai iskolák felügyelője, dr. Tóth János ezen ügy próbált segíteni, hogy mozgó iskola felállítását kezdeményezte 1874-ben. A tanító fizetését államsegélyből biztosították volna. Felvetését valószínűleg elutasították, ugyanis négy év múlva már egy ideiglenes iskola létrehozását javasolták. Ekkor már 111 tanköteles volt a területünkön. Az iskolaszék bizottságot küldött ki az ügy kivizsgálására, amely megállapította, hogy valóban indokolt volt a beadvány. Az iskolaépületet bérelni javasolták.

Dr. Tóth János küzdelmeit tovább folytatva, 1880. augusztus 5-én újabb előterjesztést tett a csengelei iskola felállítására. Még az építőanyag után is kutatott. A megszűnt rívói és öttömösi csőszházak lebontását javasolta erre a célra.

A népiskolai tanügyi bizottság 1885. február 26-i ülésén újra

megállapította, hogy Csengelén szükség lenne iskolára, hiszen a tankötelesek száma kb. 100 fő.

Két év múlva a lakosság már két iskolára nyújtott be igényt. Szeged város közgyűlése a kérés jogosságát ugyan elismerte, de anyagi okok miatt a teljesítést elhalasztotta. Az 1889. március 20-i közgyűlésen Kéry János bérföldes gazdálkodó, képviselő interpellált. Szerinte 500-nál több tanköteles van Csengelén (ez valószínűleg túlzás volt, hiszen ha igaz, akkor az az összlakosság 1/3-át tette volna ki). Ő legalább négy iskola felállítását kérte. Lehet, hogy úgy volt vele, inkább jóval többet kér, és ha annak a felét megszavazzák, akkor már célba is ért. Az iskolaszék újra bizottságot küldött ki, és két iskola szükségességét állapította meg. Bár ez kevés volt a boldogsághoz, hiszen a költségeket az anyavárosnak kellett volna állnia.

Szeged város az 1890-es költségvetésében biztosította is a fedezetet, de csak egy iskola felépítéséhez szükséges pénzügyi keretet. Végül, nagy nehezen, 1890 nyarán elindulhatott az építkezés. Ugyanez év október 1-jén már fogadták is a tanulókat. Az első tanító Faragó Boldizsár volt, egészen 1902-ig.

Na, most itt álljunk meg egy pillanatra. Nemrég ugyanis előkerült egy 1903. szeptember 22-i keltezésű újságcikk a Szegedi Friss Újságból. Ebben Kálmán Gergely egykori csengelei tanítóról emlékeztek meg, aki később pénzhamisítóra vált. Az írásból nem derül ki pontosan, hogy mennyit, de legalább 12 évet töltött börtönben, és közben azért szabadlábon is volt. Így az első iskola megnyitása, 1890 előtt lehetett Csengelén tanító. Viszont ebből arra kell következtetnünk, hogy csak magántanítóként működhetett. Ez azért érdekes, mert a vándor- és magántanítókról igen kevés adat maradt fenn, hiszen nem volt hivatalos nyilvántartásuk, mivel őket a gazdák tartották el. A korabeli írásból azt is megtudhatjuk, hogy a tanító és felesége egy önálló tanyaépületben lakott, bár azt nem tudjuk, hogy sajátjukban, vagy béreltben.

Tehát – ha helyesek a korabeli újság állításai – az első ismert csengelei tanító Kálmán Gergely volt. Az már más kérdés, hogy később bűnözővé vált.

Molnár Mihály

●XIV. Falunapok

Szép időben, vidámsággal

Minden évben hasonló programokkal szokott eltelni a csengelei falunapok, így volt ez idén is. Így a háromnapos rendezvényből inkább azokat emelem ki, melyek újdonságok, különlegességek voltak.

Rényiné dr. Torontáli Renáta üvegfestményeit már máskor is láthattuk, most újabb alkotásai mellett grafikákkal is jelentkezett. Krizsán Sándorné korábban babakiállításával szerepelt, idén nagyszámú, finom kidolgozású bohócseregét csodálhattuk meg. Mucsi Ferencné kisteleki "pointilista" festő hasonló technikát alkalmaz, mint Vincent van Gogh, pontokból állnak össze képei. A három kiállítónak a Faluház tükörterme adott helyet.

A kulturális műsort a csorvási fúvószenekar kezdte. Előadásuknak sok mazsorettes és fúvós sem tudott ellenállni, így hamar "táncparketté" alakult a színpad előtti tér. A csorvási mazsorettek is előrukkoltak egy különleges számmal: bot helyett zászlókat forgattak a kezükben. A közönség nagy tapssal jutalmazta az óvodás mazsikat. Falunk fúvósai a klasszikus indulók mellett egyre több, nem túl régi könnyűzenei darabot is műsorra tűznek. Az ifjúsági mazsorettek a "Rock az óra körül" dallamára bonyolult, összetett koreográfiát mutattak be. Településünk nagy szerencséje, hogy a nagylány táncosaink az általános iskola elvégzése után sem szédtek széjjel.

A motoros találkozón újabb versenyszámokat találtak ki. Gyovai József négy malacot hozott be a víztorony melletti arénába, ahol időre kellett azokat megfogni (csak zárójelben jegyzem meg, hogy a közönségből többen az állatoknak szurkoltak). Az erőemlést egy hölgy nyerte meg, míg a bronzérmes egy 72 éves férfi lett.

A vasárnap délelőtti "Torta-túrán" Rényiné dr. Torontáli Renáta ügyességi és szellemi tortúráján kellett végigmenni a versenyzőknek. Az öt csapatnak sok minden más vetélkedés mellett nyíllal

Minden felvonuló emléklapot és egy üveg bort kapott

is célba kellett lőnie, és a kreativitásukat is kiélhették, amikor háromfejű sárkányt kellett összehozni a játékosokból.

A lovas felvonulásra egyre többen jönnek el, a részükre rendezett ebéden már 150 főre kellett teríteni. Dáma lovasokat nem láthattunk még Csengelén, őket két lovas huszár kísérte. Csókási Zoltán lovas futtatójában zenei kísérettel rótták a köröket. A bemutatón láthattunk még díjugratást is, de valószínűleg a magyar virtust megtestesítő lovas betyárok arathatták a legnagyobb sikert. A felvonulás "itató helyei" viszont egyre fogynak, idén már csak három helyen várták a szomjas felvonulókat.

A hétfő délelőtti autós versenyen főleg a szocialista ipar járműveit (Lada és Wartburg) láthattuk, de voltak saját építésű kocsik is.

Kép és szöveg:
Molnár Mihály

A motoros találkozó versenyeinek helyezettjei

Malacfogás: I. Törteli Márk, II. Trója Norbert, III. Lesták Bertalan

Gumigurítás: I. Benke András, II. Terjék László, III. Péter Szabolcs.

Erőemelés: I. Szabó Brigitta, II. Csáki István, III. Gönczi Pál

Simson gyorsulás: I. Rocskár Roland, II. Béres Ferenc, III. Joó Dániel

Csokinyalás: I. Sója Ádám, II. Nagy Dániel, III. Terjék László

Motorhang szépségverseny győztese: Gubicza Pál

Legszebb női motoros: Czinkóczi Szandra

Külterület vagy belterület?

Vegyünk alapul egy képzeletbeli történetet: rokonlátogatásra érkezik falunkba, a Május 1. utcába egy autós társaság. Kiskunmajsáról jönnek, mert előtte ott vizitáltak. A családlátogatást Pusztaszerezen kívánják folytatni, így a szélső utcán, a Rákóczin térnek rá a vasútállomásra vezető műútra. Tíz évvel ezelőtt jártak korábban Csengelén, a változásokat nem ismerik. A Rákóczi utcán kifordulnak balra. Egy-két kilométer után rászól a sofőrre az asszony, apukám, kapcsolj be a világítást, mert már külterületen vagyunk. A férj önérzetesen visszaszól: láttál te anyukám valahol lakott terület vége táblát, meg különben is, itt a benzinkút után is megy egy utca jobbra. Mennek, mendegélnek, és a Pusztaszert jelző táblánál rájönnek, hogy a csengelei Rákóczi utcán áthaladva sose lesz vége a belterületnek.

Ugyanezt tapasztalhatnák a szeméttelpnél elhaladva is, hiszen ott sincs jelölve a belterület vége. Tehát elméletileg akár a

csirketelepig belterületnek számít a KRESZ szerint. A visszafelé haladó meg azt hiheti, hogy végig tanyai úton halad, és így akár 90 km/óra sebességgel is repeszthet a Rákóczi utcán.

Külön érdekesség még a Felszabadulás u. 50. számú ház, mely a Rákóczi utca felől belterületen van, a Felszabadulás utcán pedig a lakott terület vége tábla után. Hasonló a helyzet, csak fordítva a Majsára vezető útnál is. A lakott terület vége tábla a Gól sörözőnél van kitéve, de az előtte lévő épületek azért még tanyai számokat viselnek.

Hogy eget verő probléma lenne ez? Nem! Csak érdekes ez a zűrzavar. Ha meg idegen jár nálunk, kérdezze meg, hogy hol van vége a falunknak, mert ha nem teszi, magára vessen, amikor a rendőr megbírságolja, mondjuk a világítás nélküli közlekedésért, vagy gyorsajtásért.

Érdekes az is, hogy a műszaki átadáson résztvevő szakembereknek nem tűnt fel ez a hiányosság.

M. M.

 Kedvenc receptjeim

Tavaszi paella

Hozzávalók: 20 dkg rizs, 10 dkg sonka, negyed karfiol, 1 kis csokor gyenge spárga, 2 szál újhagyma, 1 evőkanál vaj, fél liter húsleves, késhegynyi sáfrány, kevés olaj, só.

A húslevesben főzzük ki a karfiolt, a spárgát, és a darabokra vágott újhagymát. Forró olajon pirítsuk meg a kis kockákra vágott sonkát és a megmosott, megszártott rizst, majd a zöldséglevet szűrjük rá. Amikor újra fölforrt, adjuk hozzá a zöldségeket, a sáfrányt, és hagyjuk lassan főni, míg a lé elpárolog. Tegyük a tetejére a vajat, és 5 percre toljuk forró sütőbe.

Nemere Ilona

Ezt írtuk a Csengelei Krónikában

15 éve arról számoltunk be, hogy a német testvérközségből, Eringből 27 fős küldöttség érkezett a falunkba. A polgármesteri hivatalban szendvicsekkel és italokkal fogadták őket, és Kordás István polgármester mondott köszöntő beszédet. A következő nap Kiskunmajsával ismerkedtek, majd Kormányos Sándor gazdaságát látogatták meg. Az ebéd az Öregmalom vendéglőben volt. Törköly Péter képviselő fedezte. Este 4-5 család összefogásával közös vacsora volt. Pénteken szegedi városnézés volt, majd este a fehértói halászcárdában hallgattak cigányzenét, és persze vacsoráztak is. Szombaton délelőtt családi programok voltak, délután pedig Tóth Tibor gépműhelyét nézték meg. Este a faluházban német nyelvű műsorral kezdődött a bál, melyen a szanki néptánc együttes is fellépett. Nagy sikert aratott a táncosok által rendezett vetélkedő. A bál kivételével a bajorok vendéglátási költségeit vállalkozók és képviselők állták.

10 éve interjút közöltünk Laczkó Ferencsel, aki akkor Domaszéki plébános volt. A csengelei születésű pap elmondta, hogy pontosan miért választotta ezt a hivatást, de már az általános iskola 4. osztályában eldöntötte, hogy ezt a pályát választja. Az iskolában a történelem mellett a testnevelést, a sportot szerette. Domaszéken megszervezte az új templom felépítését, melyet 1988-ban szenteltek fel. Ha Csengelére került volna, akkor ott is felépítette volna, csak ehhez a falunak egy kicsit vallásosabbnak kellett volna lennie. A leendő templom építésére 100 ezer forintot ajánlott fel az örökségéből.

5 éve arról írtunk, hogy a falusi művészeti iskolák hatodik találkozóját rendezték meg Csengelén. Könnyűzene, kamarazene, szólóhangszer, néptánc, egyéb tánc és színjátás kategóriákban közel 600 gyermek mutatta be a tudását a zsűrinek. A csengelei ütőegyüttes első helyezést szerzett. Képzőművészeti megméretésre 76 grafika és festmény érkezett, melyeket a tornateremben állítottak ki.

H i r d e t é s e k

A Kiskunmajsai úttól 400 m-re, a Vetter Kft. közelében két hold szántóföld eladó! Érdeklődni: Barna László Kistelek, Tömörkény u. 17. ☎ 06-30/5 052 895

2 db 8,5 m-es és 2 db 6 m-es fóliaváz eladó! ☎ 06-30/2 626 029

Kisteleki háromszobás, téglapítésű családi ház, a központhoz közel, eladó! Érdeklődni: ☎ 06-30/8 555 259

Eladó Csengelén a Vadgerlés u. 18. szám alatti összkomfortos, 2 és fél szobás családi ház, melléképületekkel. Vegyes tüzelésű kazán, fa, szén, gáz is, konvektoros. Ugyanitt eladó 1 db üstház, 1 db szőlőprés, kb. 400 db műanyag cserép, 1 db Hajdú típusú, 200 literes villanybojler olcsón. Érdeklődni lehet: Pálnok Sándor Csengele, Vadgerlés u. 18. ☎ (62) 286 267 ☎ (30) 4 448 598

Hajnal – Bazár

Megújult árukészlettel várjuk vásárlóinkat!!!

- ☉ Import tisztított női, férfi és gyermekruhák
- ☉ Avon termékek
- ☉ Cipők
- ☉ Plüss figurák
- ☉ Táskák

Nyitva tartás:

Hétfőtől péntekig: 8.30 – 15.30

Szombat: 8 – 12

Szeretettel várunk minden érdeklődőt!!!

Kiskunmajsa, Félegyházi u. 15.

100 db körbálás szalma (szállítással is), 80-120 kg közötti súlyú hízók, valamint egy 4 lapos villanytűzhely újszerű állapotban eladó. Érdeklődni lehet Baranyi Józsefnél a Tápboltban ☎ 06-30/3 228 453

Virágboltomba alkalmi munkavállalói könyvvel rendelkező dolgozót keresek virágkötői munkára. Érdeklődni lehet a virágboltban Sándor Józsefnél.

Akácfa, fűzfa és olajfa kuglizva, házhoz szállítva 1800 Ft/mázsa. Ugyanitt érett marhatrágya szállítással együtt 230 Ft/mázsa. Érd.: Balázs Tibor, Csengele, Tanya 531. ☎ 06-30/9 677 763

A Csengele, Honfoglalás u. 9. szám alatti családi ház igényesnek eladó! Érdeklődni: Valkovics Antal ☎ 06-30/3 043 366

Aratást, bálázást, szántást, vetést vállalok. Csókási Tibor ☎ 06-30/6 377 970

Kisebb jellegű, műhelyben végezhető munkákat (kapuk, állványok, vízmelegítők, polcok gyártását) vállalok. Igény szerint fixen vagy szerelhetően. Kormányos Zoltán Vadgerlés u. 6. Telefon: 06-30/3 282 375

Kártyás mobiltelefonok azonnali elektronikus feltöltése Novák Imréné vegyesboltjában (Felszabadulás u. 18.), Pannon GSM, T-Mobile és Vodafone szolgáltatók készülékeire.

Jó minőségű kis- és nagybálás széna és lucerna eladó. Házhoz szállítás megoldható. Érdeklődni lehet a 06-30/2 098 273 telefonszámon.

Gépi hímzés!

Céglógók, emblémák, saját tervezésű rajzok, óvodai jelek, névre szóló törülközők stb. gépi hímzését vállaljuk egyedi elképzelés szerint cégeknek, motoros kluboknak, vadásztársaságoknak, baráti köröknek, magánszemélyeknek. Várjuk szeretettel!

Bővebb tájékoztatás:

TTM CREATOR HÁZ

Szeged, Kossuth Lajos sgt. 75., telefon/fax: (06-62) 541 570

Táp-takarmány kereskedésben tüzelő- és építőanyagot (PB-gáz, betongerenda, cserép, tégl, kőpor, cement, mész, faanyag, sóder stb.) is árusítok. Előrendelés esetén néhány napos határidővel házhoz szállítom a megrendelt anyagot. Gyors kiszolgálás, kedvező árak!

Nyitvatartási idő: keddtől szombatig 7-től 13 óráig.

Baranyi József kereskedő Csengele, Arany J. u. 1.

☎ 286 241 ☎ 06-30/3 228 453

A kisteleki Fotó szaküzletem megszűnt!

- Továbbra is vállalom esküvő, lakodalom és egyéb rendezvények fényképezését és videózását.
- Gyermek felvételek készítése háznál.
- Olaj-, pasztell- és akvarell képek árusítása

Új elérhetőségeim:

Nacsa Jánosné fényképész

Szeged, Zentai u. 10.

☎ 06-70/2 803 013 vagy 06-30/5 462 265

E-mail: nacsafoto@t-online.hu

Csengelei
Krónika Havonta kétszer megjelenő közéleti lap

Kiadja és sokszorosítja: Csengelei Krónikás Egyesület
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 6765 Csengele, Felszabadulás u. 2/A. ☎ (62) 286 335 ☎ (30) 6 216 223

E-mail: csengele@freemail.hu Példányszám: 130

Felelős kiadó és felelős szerkesztő: Molnár Mihály

A lap szerkesztése a Nemzeti Civil Alapprogram támogatásából vásárolt számítógépen készül. © Copyright reserved! A lap másolása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével lehetséges. Az újság szívesen fogad a szerkesztőség álláspontjával ellentétes, nem megrendelésre készült írásokat is.
